

Ahmet Yılmaz¹, Emrah Çoraman², Gönenç Göçmengil³

¹ Milli Eğitim Bakanlığı Başbük İlk-Ortaokulu, Siverek, Şanlıurfa.

² Berlin Doğa Tarihi Müzesi, Berlin, Almanya

³ İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Jeokronoloji ve Jeokimya Laboratuvarı, 34320, Avcılar, İstanbul

1 - GİRİŞ

Ülkemizde doğa tarihi koleksiyonları farklı müze, kurum ve kişiler tarafından oluşturulmuş olup, son yıllarda yaygın olarak lise ve öncesi eğitim faaliyetlerinde sıklıkla kullanılmaya başlanmıştır. Söz konusu koleksiyonlar genel olarak okulların kurumsal çabası, kamu desteği, okul öğretmen -öğrencilerinin çalışmaları ve bağışlarla genişletilmekte ve kalıcı sergi materyalleri olarak eğitimsel ve bilimsel faaliyetler için saklanmaktadır. Bu bildiri kapsamında geçtiğimiz sene içerisinde Başbük İlk -Ortaokulu (Siverek-Şanlıurfa) nda oluşturulmuş doğa bilimleri koleksiyonunun genel envanteri tanıtılacaktır.

2 - KOLEKSİYONUN İLK ADIMLARI

Başbük İlk -Ortaokulu 'nda yer alan doğa bilimleri koleksiyonunun başlangıcı, okul öğrencilerinin kendi imkanlarıyla buldukları fosillerin anlamı ve önemini okuldaki hocalarına sorması, bu fosillerin okul hocaları tarafından ilgili uzmanlara sorularak tasnif ettirmesi ve bunun etrafında bir doğa bilimleri sergisi oluşturulmasına dayanmaktadır.

Okul öğrencileri tarafından köy çevresinde keşfedilen fosiller

3 - KOLEKSİYONUN İÇERİĞİ

Başbük İlk - Ortaokulu'nda yer alan koleksiyonda; öğrencilerin Başbük Mahallesi hudutlarında buldukları, Eosen yaşlı (Mıdyat formasyonu ve Miyosen yaşlı Pirin formasyonuna ait bir çok fosil yer almaktadır. Bu fosiller başlıca; karıncadanbacaklılar (gastropoda), denizkestaneleri (echinoidea), midyeler (bivalvia), foraminiferler (nummulites), mercan ve balık fosilleridir. Aynı zamanda koleksiyonda Pliyosen yaşlı yaprak fosilleri (Ankara -Kızılcahamam) ve Eosen yaşlı nummulites (Ankara -Haymana) fosilleri yer almaktadır.

Okul öğrencileri tarafından toplanan fosiller için oluşturulan cameraklı sergi mekanı. Müzenin ilk nüvesi

3 - KOLEKSİYONUN İÇERİĞİ (devamı)

Koleksiyonda fosil örneklerinin yanı sıra mineral ve kayalarda yer almaktadır. Bunlar bolluk sırasına göre: pirit, kalsedon, ametist, silisleşmiş ağaç, galen, kolemanit, kromit, kalsit, obsidiyen, agat, floritten oluşmaktadır. Koleksiyon ayrıca gelişmekte olan bir kütüphane de içermekte olup içerisinde başlıca Tübitak Popüler Bilim Yayınlarından çıkan ilk ve ortaokul seviyesinde Bilim Teknik kitapları, bilime yön veren çeşitli bilim insanlarının biyografileri, astronomi ve uzay bilimleri, Güneş Sistemi ve gezegenler ile ilişkili birçok bilim içerikli kitap ve dergiler ile bunların yanı sıra dinazor maketleri, gezegenlerin konumunu görsel olarak sunan eğitimsel poster bulunmaktadır.

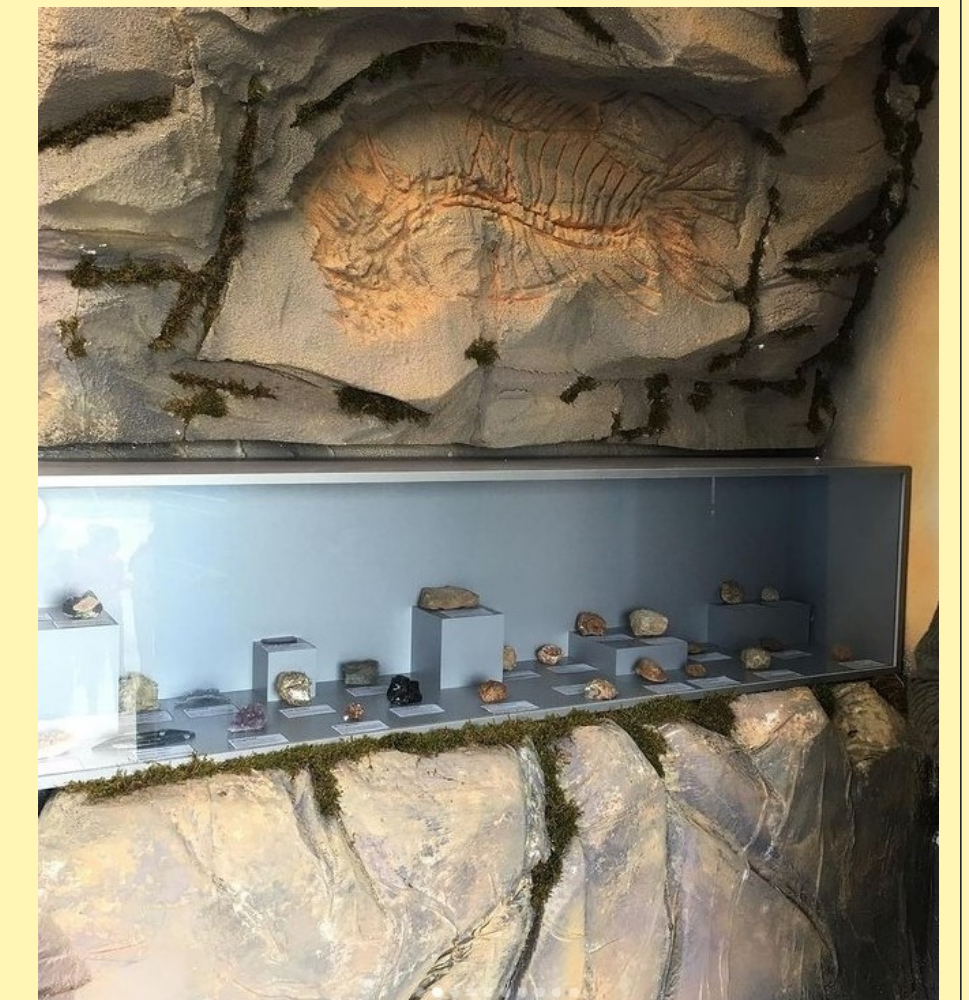
Okulda yer alan mineral kaya ve fosil örneklerinin genel görünümü

Okul öğrencileri tarafından Siverek'de keşfedilen balık fosili. Balık fosili içinde yer aldığı stratigrafik grup sebebiyle olasılıkla Miyosen yaşında olmalıdır.

4- KOLEKSİYON VE OKUL İÇİN YENİ ALAN OLUŞTURULMASI

2020 yılı içerisinde TRT-Belgesel kanalında yer alan Büyük Düşler- Büyük İşler isimli belgesele konuk olan okulda, belgesel kapsamında bir bilim dersliği ve paleontoloji içerikli bir sergi hazırlanmıştır. Bu sergi ile okulda kalıcı bir bilim sınıfı oluşturulmuş ve bölgede

"Büyük Düşler Büyük İşler Belgeseli" ile yenilenen okuldaki bilim sınıfı, paleontoloji sergisi ve dış mekanların görünümü

5- SONUÇ

Sözü edilen koleksiyon eğitim faaliyetlerinde kullanılmak üzere oluşturulmuş olup, çevre il ve okullar için de model olabilecek bir yurttaş bilimi girişimi olarak nitelendirilebilir. Bu kapsamda söz konusu okulun ve öğrencilerinin bilimsel merakının gelişmesi ve genişlemesi için bölgede ve ülke çapında doğa bilimleri ile ilgilenen uzman ve araştırmacıların yardımlarına ihtiyaç bulunmaktadır.

Okulun hikayesini anlatan belgeseli izlemek için QR kodu tarayabilirsiniz

